

Gajeva 3, 52100 Pula
Telefon/faks: 052 506 065
e-mail: ured@zelena-istra.hr
url: www.zelena-istra.hr

Prvostupanjska presuda: Tamara Perko kao odgovorna osoba HBOR-a kriva jer nije poštivala Zakon o pravu na pristup informacijama

Priopćenje za javnost

Prekršajni sud presudio je da je bivša predsjednica Uprave Hrvatske banke za obnovu i razvitak Tamara Perko kriva jer nije postupila po nalogu Povjerenika za informiranje. Time je Perko počinila prekršaj propisan Zakonom o pravu na pristup informacijama. Prekršajnu prijavu podnijela je udruga Zelena Istra jer joj je HBOR uskratio pravo na pristup informacijama o javnom novcu.

Pula, 21. srpnja 2025. - Zelena Istra zatražila je 2020. od HBOR-a informacije o izvoznim projektima, iznosima i izvoznicima koje je HBOR podržao u sklopu svoje uloge izvozne banke i izvozno-kreditne agencije Republike Hrvatske. Inače, HBOR je poznatiji kao razvojna banka, tj. po programima vezanim uz razvoj hrvatskog gospodarstva. U 100%-tnom je vlasništvu Republike Hrvatske, koja uplaćuje temeljni kapital te jamči za obveze HBOR-a. Zato sve što HBOR radi, radi u javnom interesu, a pritom raspolaže javnim novcem o kojem svi imamo pravo znati.

No, HBOR Zelenoj Istri još od 2016. redovito odbija pružiti informacije o projektima koje podržava - informacije o javnom novcu. A tako je bilo i 2020., unatoč [mnogobrojnim rješenjima Povjerenika za informiranje, presudama Visokog upravnog suda, pa čak i Vrhovnog suda](#). U njima je, naime, istaknuto temeljno pravo građana da kao nositelji suvereniteta obavljaju kontrolu trošenja javnih sredstava, uključujući i rada HBOR-a, koji svoje poslove obavlja sukladno propisima o državnim potporama i kojeg u konačnici financiraju građani i pravne osobe.

Budući da HBOR nije dostavio tražene informacije, Zelena Istra se žalila Povjereniku za informiranje. On je poništio rješenje HBOR-a te je vratio predmet HBOR-u na ponovno postupanje. U svom je rješenju iznio stajalište o tome da je Zelena Istra tražila informacije o javnom novcu, utemeljeno na bogatoj praksi, ne samo Povjerenika, nego i već spomenutih najviših sudova. HBOR je svojim novim rješenjem ignorirao stajalište Povjerenika i sudova. Ponovno je odbio pružiti informacije Zelenoj Istri, a također je rješenje donio van roka, tj. sa zakašnjenjem. Upravo ovdje leže elementi prekršaja kojeg je počinila Perko, kao odgovorna osoba HBOR-a. Općinski prekršajni sud u Zagrebu zato joj je presudom od 11. lipnja 2025. izrekao novčanu kaznu od 660 eura te naložio plaćanje postupka u paušalnom iznosu od 100 eura.

- Tamara Perko uložila je žalbu višem sudu te uskoro nastupa zastara. Iako je izvjesno da zbog zastare nećemo doći do pravomoćne presude, ponosni smo jer smatramo da ona pokazuje da je Sud stao u zaštitu prava na pristup informacijama i usprotivio se HBOR-ovom svojevrijednom tumačenju Zakona o pravu na pristup informacijama – ističe Dunja Mickov, stručna suradnica Zelene Istre.

Da HBOR arbitrarno tumači Zakon pokazuje i najskorija presuda Visokog upravnog suda od 12. lipnja 2025. Njome je Sud još jednom potvrdio pravo Zelene Istre na pristup informacijama o HBOR-ovim izvoznim projektima te odbacio tužbu HBOR-a protiv rješenja kojim je Povjerenik za informiranje odobrio pristup traženim informacijama.

Gajeva 3, 52100 Pula
Telefon/faks: 052 506 065
e-mail: ured@zelena-istra.hr
url: www.zelena-istra.hr

Zelena Istra i u budućnosti će nadzirati provedbu Zakona o pravu na pristup informacijama te, kada za to budu ispunjeni uvjeti, podnositi prekršajne prijave protiv HBOR-a ili drugih tijela javne vlasti koja ne budu postupala po Zakonu.

Presude pronađi [na webu Zelene Istre](#).

Što su izvozno-kreditne agencije?

Državne izvozno-kreditne agencije omogućavaju vladama da podrže poslovanje nacionalnih tvrtki u inozemstvu pružanjem izvoznih kredita, izvozno-kreditnog osiguranja te izdavanjem garancija za izvoz s ciljem smanjenja rizika neplaćanja.

Izvozno-kreditne agencije poput HBOR-a uobičajeno posluju vrlo netransparentno, a financiraju i velike infrastrukturne projekte u sklopu štetnih industrija. Primjerice, fosilna goriva. Negativan utjecaj na ljudska prava i okoliš znaju biti „nuspojava” ovih projekata u zemljama u razvoju te politički nestabilnim zemljama u kojima je regulativa često daleko slabija, no što je to, primjerice, u EU.

Više informacija u brifingu [“Izvozno-kreditne agencije u srednjoj i istočnoj Europi: HBOR pogled izbliza”](#) iz 2018. te izvještaju [“ECAs go to market”](#) (2016.) i [brifingu o izvozno-kreditnim agencijama mreže CEE Bankwatch Network](#), u sklopu kojih se nalaze i poglavlja o HBOR-u.

Fotografija: [succo](#), [Pixabay](#)